

Lettisk biskopsvigning i Milwaukee

20 april, 2015 i [Kyrkorna](#) av [Biskop Ragnar Persenius](#)

Lauma Zusevics valdes i oktober 2014 till ny ärkebiskop för Lettiska kyrkan utomlands. Hon föddes 1954 i Cleveland och prästvigdes 1978. Efter fyra år i New York har hon troget tjänat som pastor i Milwaukee under 30 år. De senaste nio åren har hon varit prost och ledare för de fyra amerikanska prosterierna, dessutom ärkebiskopens ställföreträdare. Lauma biskopsvigdes igår i Milwaukee.

ärkebiskop Zusevics och ärkebiskop emeritus Rozitis

Lettiska lutherska kyrkan utomlands är numera helt självständig i förhållande till moderkyrkan i Lettland och till skillnad från denna har kyrkan utomlands fortsatt att viga kvinnor till präster och förra året gått in i Borgågemenskapen. Kontakterna mellan de två lettiska lutherska kyrkorna har varit goda genom åren, frågan är dock hur utvecklingen blir framöver. Konfliktpunkterna har blivit tydligare på senare år. Ett exempel är att Lettiska kyrkan tagit ett missionsinitiativ på Brittiska öarna med stöd av Lutheran Church-Missouri Synod, alltså inom utlandskyrkans ansvarsområde. Ett annat är att utlandskyrkan numera har tre egna församlingar i Lettland med fyra präster, varav en är kvinna.

Svenska kyrkan har en långvarig relation till Lettiska lutherska kyrkan. Nära kontakter fanns redan på 1600-talet då den svenske kungen använde kyrkan i Lettland med dess superintendent för att undervisa och uppfostra folket. I modern tid är 1922 avgörande då Karlis Irbe vigdes till biskop i Riga av ärkebiskop Nathan Söderblom, som passade på att helt självväldigt ge honom titeln ärkebiskop trots att det bara fanns en biskop i kyrkan. Den nye ärkebiskopen fick också ta emot ett svenskt ärkebiskopskors. Under det senaste årtiondet har två biskopar tillkommit i Lettland.

I samband med Sovjetunionens ockupation av Lettland under Andra världskriget flydde hela kyrkoledningen utomlands. Ärkebiskop Grinbergs tog med sig ärkebiskopskors och kräklän till Tyskland. Lauma Zusevics fick vid vigningen ta emot det gamla ärkebiskopskors och kräklän.

Vid biskopsvigningen markerades tydligt att Lettiska lutherska kyrkan utomlands numera både hör till den lutherska kyrkogemenskapen i Lutherska världsförbundet och sedan ifjol till Borgågemenskapen av anglikanska och lutherska kyrkor. Ärkebiskop Rozitis assisterades vid vigningen av ärkebiskop Michael Jackson från Church of Ireland, tillika anglikansk ordförande i Borgågemenskapen, biskop Jeff Barrow från Greater Milwaukee Synod i ELCA och jag från Svenska kyrkan. De flesta lettiska prostar inklusive Ieva Graufelde från Stockholm tjänstgjorde. Närvarande var också biskop Einars Alpe och ärkebiskop Janis Vanags från Lettiska lutherska kyrkan. De gick i processionen utan biskopskåpor och mitror.

Mina kontakter med Lettiska lutherska kyrkan går tillbaka till 1990. Jag besökte kyrkan vid ett flertal tillfällen främst för överläggningar om situationen för de kvinnliga prästerna och de kvinnor som önskade bli präster. Problematiken blev akut när ärkebiskop Gailitis omkom i en trafikolycka och den unge Janis Vanags blev ärkebiskop. Då intog kyrkan en negativ hållning till vigningar av kvinnor till präster. Som systerkyrka försökte vi övertala dem att inte slå in på den vägen, värna de redan prästvigda kvinnorna och i vart fall inte underkänna prästvigda kvinnors vigning och sakramentsförvaltning. Det var Henrik Svenungsson som 1993 vigde Janis Vanags till biskop i Riga. Bedömningen gjordes att det var viktigt att inte bryta banden. Året därpå biskopsvigde han Elmars Rozitis i Toronto till ärkebiskop för utlandskyrkan.

Vigningen i Milwaukee blev en stor upplevelse, inte minst för mötena med flera av de kvinnliga teologer som jag träffade i Lettland i samband ärkebiskopsskiftet 1993. Flera av dem praktiserade i det program vi startade i Sverige för de utsatta kvinnliga teologerna, redan 1994. Flera kom de fram och vittnade vad stödet från Svenska kyrkan hade betytt för dem. Nu är de präster i Lettiska kyrkan utomlands, många i USA. Jag är tacksam över att ha fått möta dem igen och tjänstgöra vid denna historiska biskopsvigning.